

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ДИТЯЧИХ ХВОРОБ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
VI МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ
ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ»

20-21 ЛЮТОГО 2025 РОКУ

м. Запоріжжя

СЕКЦІЯ 1. ФІЛОСОФІЯ МЕДИЦИНИ – ІНТЕЛЕКТУАЛЬНО-НАУКОВИЙ ПРОЕКТ ХХІ СТ.: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ

<i>Утюж І.Г.</i> ВІД БІОЕТИКИ ДО ФІЛОСОФІЇ МЕДИЦИНИ	9
<i>Моргунцова С.А., Школова О.П., Дмитрієв В.С., Ганошенко Ю.А.</i> РОЛЬ СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНОЇ СКЛАДОВОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧА У ФУНКЦІОНУВАННІ ВНУТРІШНЬОЇ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ	11
<i>Абашиник В.О.</i> ФІЛОСОФІЯ МЕДИЦИНИ У ШВЕЙЦАРІЇ: ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ	12
<i>Андрюкайтене Р., Метеленко Н.Г., Воронкова В.Г.</i> ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЦИФРОВОЇ МЕДИЦИНИ ПІД ВПЛИВОМ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ.....	15
<i>Воронкова В.Г., Нікітенко В.О.</i> ВПЛИВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ МЕДИЦИНИ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД	17
<i>Голубович І.В., Білогрива Д.В.</i> ОДЕСЬКІ РОКИ ІЛІІ МЕЧНИКОВА: НА ШЛЯХУ ДО ВЧЕННЯ ПРО ОРТОБІОЗ (ДО ЮВІЛЕЮ НОБЕЛІВСЬКОГО ЛАУРЕАТА УКРАЇНСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ)	21
<i>Добридень О.В., Колдунов Я.В., Лівенко А.І.</i> КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКА МІСІЯ ЕТИКО-ФІЛОСОФСЬКИХ ДИСЦИПЛІН У ФОРМУВАННІ МОРАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ	23
<i>Козловець М.А.</i> ДЕСТРУКТУРОВАНА СУБ'ЄКТИВНІСТЬ В УМОВАХ ТРАНЗИТИВНОСТІ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА	24
<i>Коноваленко О.С.</i> ЕКСПОНЕНЦІЙНЕ МИСЛЕННЯ В МЕДИЦИНІ: ЯК ІНОВАЦІЇ ЗМІНЮЮТЬ НАШЕ УЯВЛЕННЯ ПРО ЗДОРОВ'Я	27
<i>Недельська С.М., Бессікало Т.Г., Лямцева О.В.</i> АНТИБІОТИКОРЕЗИСТЕНТНІСТЬ ЯК ВИКЛИК СУЧАСНОСТІ: ФІЛОСОФІЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В МЕДИЦИНІ	28
<i>Олексенко Р.І., Гарбар Г.А.</i> ФІЛОСОФІЯ ЦИФРОВОЇ МЕДИЦИНИ ЯК НАУКА ПРО ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У МЕДИЧНУ СФЕРУ ТА ЇЇ ІНТЕЛЕКТУАЛІЗАЦІЮ	30
<i>Пустовіт С.В.</i> ПРОБЛЕМИ ГУМАНІТАРНОЇ ОСВІТИ ЛІКАРІВ В УМОВАХ ВІЙНИ	32
<i>Хіміч С.Д., Ольхомяк О.О., Фуніков А.В., Превар А.П.</i> СКЛАДНОЩІ ПІДГОТОВКИ ХІРУРГІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	35
<i>Хоменчук М.О.</i> ЛЮДИНОВИМІРНИЙ СМИСЛ СУЧАСНОЇ ФАРМАЦІЇ: ЧИ МОЖЕ РОЗВИТОК ЛІКІВ ЗАЛИШИТИ ПАЦІЄНТІВ ЗА БОРТОМ?	37
<i>Цимбал А.Ю., Кузнецов П.П.</i> ФІЛОСОФІЯ МЕДИЧНОЇ ЕТИКИ: ПРИНЦИПИ КОМУНІКАЦІЇ З РОДИНАМИ ДІТЕЙ, ЯКІ ПОТРЕБУЮТЬ ПАЛІАТИВНОЇ ДОПОМОГИ	38
<i>Череп А.В., Воронкова В.Г., Череп О.Г.</i> ІНТЕГРАЦІЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ЦИФРОВУ МЕДИЦИНУ: ІННОВАЦІЙНІ РІШЕННЯ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	39

СЕКЦІЯ 2. ПРОБЛЕМА ЛІКАРЯ-ВИКЛАДАЧА – ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ТА ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ

<i>Vasylenko H.V.</i> THE USE OF PROBLEM-BASED LEARNING (PBL) IN PATHOPHYSIOLOGY EDUCATION AS A THEORETICAL FRAMEWORK FOR CULTIVATING CLINICAL THINKING	42
<i>Vizir V.A., Demidenko O.V., Sodomov A.S., Prykhodko I.B.</i> EXPLORING COLLABORATIVE OPPORTUNITIES WITH CHATGPT AI IN TEACHING CLINICAL SUBJECTS FOR UNDERGRADUATE AND POSTGRADUATE MEDICAL EDUCATION	46

Хоча біоетика та філософія медицини є різними дисциплінами, вони мають багато точок перетину. Біоетика часто розглядає практичні етичні питання, які виникають у медицині, але для їхнього вирішення потрібне глибше філософське осмислення. Наприклад, запровадження нових біоетичних теорій турботи, постгуманізму, етики відповідальності, не можуть бути вирішені без філософського аналізу понять життя, смерті та автономії особистості, розуміння гідності і поваги до людини.

Так само філософія медицини часто звертається до біоетики, щоб зрозуміти, як філософські принципи можуть бути застосовані до конкретних медичних ситуацій. Наприклад, концепція справедливості у філософії знаходить своє практичне відображення у біоетиці через обговорення доступності медичних послуг для різних верств населення.

Зі швидким розвитком медичних технологій і змін у суспільстві питання, які розглядають біоетика та філософія медицини, стають дедалі складнішими. Чи повинна медицина прагнути до покращення людських можливостей або обмежуватися лікуванням хвороб? Як штучний інтелект і роботизація змінять стосунки між лікарем і пацієнтом? І чи є морально прийнятним використання новітніх технологій, таких як CRISPR, для зміни генетичного коду людини?

Відповіді на ці питання і породжують шлях «Від біоетики до філософії медицини», який дозволяє глибше зрозуміти не лише медичну практику, але й людське життя в цілому. Біоетика дає нам інструменти для вирішення моральних дилем, а філософія медицини допомагає побачити ширший контекст, у якому існує медицина. Разом вони формують основу для гуманної, етичної та ефективної медицини, яка служить на благо кожної людини і суспільства загалом.

РОЛЬ СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНОЇ СКЛАДОВОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧА У ФУНКЦІОНУВАННІ ВНУТРІШНЬОЇ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

*Моргунцова Світлана Андріївна, проректор з науково-педагогічної, навчальної
роботи та якості освіти, кандидат біологічних наук, доцент;
Школова Олена Петрівна, керівник навчального відділу,
Дмитрієв Вадим Сергійович, керівник Центру дистанційної освіти і телемедицини
та якості освіти, кандидат технічних наук;
Ганошенко Юрій Анатолійович, керівник навчально-методичного відділу,
кандидат філологічних наук, доцент,
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет*

Криза традиційних патернів безумовної довіри населення до медичного та фармацевтичного працівника в сучасному суспільстві, пошук альтернативних шляхів лікування у плюралістичних потоках інформаційного простору, некритичне засвоєння специфічного образу медика з маскультурної квазіреальності багато в чому визначають проблеми наукового осмислення ціннісної картини підготовки працівника сфери охорони здоров'я, компетентності якого відповідали би мінливій метамодерній соціальній реальності. У сфері соціальної взаємодії по-новому актуалізуються не лише суто фахові компетентності, але й ціла низка софт-скілз, специфічних загальних внутрішніх можливостей, що дадуть змогу швидше адаптуватися до змінного соціального середовища. Софт-скілз, зокрема, виявляють здатність до успішного налагодження міжособистісного контакту, результативної комунікативної взаємодії, яка й сформує ті канали, що дадуть змогу успішно транслювати власне професійні знання без ризику їх неприйняття чи спотворення. При цьому залучається цілий комплекс різноманітних компетентностей психологічних (емпатичність, емоційний інтелект, реакція на поведінкові зміни, діагностика типологічних характеристик особистості), педагогічних (вміння мотивувати, структурувати інформацію, спрямовувати засвоєння пацієнтом нового досвіду, вміння організовувати командну роботу), мовно-комунікативних (володіння тональністю й силою голосу, правильне логічне наголошення,

ефективна паузність, мовленнєві засоби переконливості, володіння різними стилістичними реєстрами) та загальнокультурних (апеляція до різного культурного досвіду, створення спільної атмосфери залученості, спільних форм ідентичності).

Тому питання забезпечення якості освіти ЗВО медичного чи фармацевтичного спрямування як комплексний інтегративний процес обов'язково включає в себе питання моніторингу та покращення освітнього процесу формування загальних соціальноорієнтованих компетенцій, що відповідають сучасним і майбутнім запитам суспільства. Вирішення цього питання передбачає розвиток освітніх технологій (в широкому розумінні) в бік їхньої дедалі більшої гуманітаризації, що передбачає рух у двох напрямках: по-перше, це інтеграція гуманітарної складової в спеціальні клінічні дисципліни; по-друге, створення за допомогою оптимізації роботи кафедр суспільно-гуманітарного спрямування особливого культурно-освітнього середовища ЗВО. Лише поєднання цих двох підходів дасть змогу якісного формування професійно значимих рис особистості.

Для успішної інтеграції багатоспрямованих векторів розвитку софт-скілз здобувачів до освітнього процесу передбачає подолання проблеми неочевидності гуманітарної складової освітнього процесу та сумніви щодо доцільності виділення в освітньо-професійних програмах необхідної кількості годин і кредитів обов'язкового та вибіркового компоненту для дисциплін гуманітарного спрямування, які зорієнтовані саме на формування парадигми загально-соціальної компетентнісної складової професійної діяльності лікаря чи фармацевта. Варто зазначити, що внаслідок специфічних професійних функцій працівника галузі «Охорона здоров'я» (доступ до життя і здоров'я громадян, зміна соціальних тенденцій з лікування хвороби на лікування людини, комплекс заходів з впровадження принципів турботи про ментальне здоров'я тощо) гуманітарна підготовка медика суттєво відрізняється від гуманітарної підготовки фахівця іншого профілю, оскільки включає в себе цілий комплекс біоетичної підготовки, яка розвивається на перетині гуманітарно-філософського знання та природничих наук. Тому важливим кроком покращення якості освіти має стати посилення принципу гуманітаризації фахових знань – подальше впровадження до планування та практики навчання здобувачів на медико-теоретичних та клінічних кафедрах додипломного та післядипломного етапів гуманітарної компоненти, зокрема впровадження принципів mhGAP (концепції ментального здоров'я) як стратегії практичної підготовки до роботи з пацієнтом. Також важливим елементом гуманітаризації фахового знання є створення з кафедрами суспільно-гуманітарного профілю спільних наукових (конференції, круглі столи, міждисциплінарні публікації тощо) та виховних (долучення до громадських ініціатив, волонтерство, різні активності дозвільного типу) заходів.

Тому функціонування внутрішньої системи забезпечення якості вимагає розбудови чіткої архітектури освітнього процесу, у якій суспільно-гуманітарна складова підготовки здобувача медичної і фармацевтичної галузі посідає належне місце в процесі формування не лише системи фахових знань, умінь, навичок, але й розвиток специфічних соціально значимих рис і компетенцій особистості, які відповідають сучасним вимогам до професійної діяльності.

ФІЛОСОФІЯ МЕДИЦИНИ У ШВЕЙЦАРІЇ: ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ

*Абашик Володимир Олексійович, доктор філософських наук, професор,
професор кафедри філософії та суспільних наук,
Харківський національний медичний університет*

Філософія медицини у Швейцарії має певні традиції, розвиток яких у другій половині 20-го століття був пов'язаний з творчістю та викладанням видатного німецького та швейцарського філософа і медика Карла Ясперса (1883–1969). Після Другої світової війни, в 1948 р. він прийняв рішення перейти з німецького Гайдельберга на професорську посаду до швейцарського Базеля. Весь свій творчий шлях, зокрема й під час швейцарського періоду,